

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Capitolul I Dispoziții generale

Art. 1. – (1) Etica în activitățile de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de inovare, denumite în continuare *activități de cercetare-dezvoltare*, se bazează pe un ansamblu de principii morale și de proceduri destinate respectării acestora.

(2) Principiile morale și procedurile destinate respectării acestora sunt cele reunite în Codul de etică și deontologie profesională al personalului de cercetare-dezvoltare, elaborat de autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare.

(3) Respectarea acestor principii morale determină buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare.

Art. 2. – (1) Activitatea de cercetare-dezvoltare trebuie să se desfășoare în respect față de ființa și demnitatea umană, precum și față de suferința animalelor, care trebuie prevenită sau redusă la minimum.

(2) Buna conduită în cercetare-dezvoltare trebuie să se desfășoare cu ocrotirea și refacerea mediului natural și a echilibrului ecologic, asigurând protecția acestora față de eventualele agresiuni produse de știință și tehnologie.

(3) Buna conduită în cercetare-dezvoltare exclude:

- a) ascunderea sau înlăturarea rezultatelor nedorite;
- b) confecționarea de rezultate;
- c) înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
- d) interpretarea deliberat distorsionată a rezultatelor și deformarea concluziilor;
- e) plagierea rezultatelor sau a publicațiilor altor autori;
- f) prezentarea deliberat deformată a rezultatelor altor cercetători;
- g) neatribuirea corectă a paternității unei lucrări;
- h) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare;
- i) nedezvăluirea conflictelor de interese;
- j) deturnarea fondurilor de cercetare;
- k) neînregistrarea și/sau nestocarea rezultatelor, precum și înregistrarea și/sau stocarea eronată a rezultatelor;
- l) lipsa de informare a echipei de cercetare, înaintea începerii proiectului, cu privire la: drepturi salariale, răspunderi, coautorat, drepturi asupra rezultatelor cercetărilor, surse de finanțare și asocieri;
- m) lipsa de obiectivitate în evaluări și nerespectarea condițiilor de confidențialitate;
- n) publicarea sau finanțarea repetată a acelorași rezultate ca elemente de noutate științifică.

(4) Personalul de cercetare-dezvoltare are responsabilități conform legislației în domeniu și codurilor deontologice profesionale în cercetările pe subiecți umani, în folosirea animalelor pentru experimente și în protecția mediului.

(5) Buna conduită în cercetare-dezvoltare se asigură în conformitate cu reglementările internaționale din domeniu, cu legislația

Uniunii Europene și cu regulile de etică ale programelor de cercetare științifică ale acesteia.

Art. 3. – Datele contradictorii, diferențele de concepție experimentală sau de practică, diferențele de interpretare a datelor, diferențele de opinie sunt factori specifici cercetării-dezvoltării și nu constituie abateri de la buna conduită.

Art. 4. – În sensul prezentei legi, următorii termeni sunt definiți astfel:

a) *frauda în știință* – acțiunea deliberată de confecționare, falsificare, plagiere sau înstrăinare ilicită a rezultatelor cercetării științifice;

b) *confecționarea de date* – înregistrarea și prezentarea unor date din imaginație, care nu sunt obținute prin metodele de lucru folosite în cercetare;

c) *falsificare* – măsluirea materialelor de cercetare, a echipamentelor, proceselor sau rezultatelor; omiterea unor date sau rezultate de natură a deforma rezultatele cercetării;

d) *plagiat* – însușirea ideilor, metodelor, procedurilor, tehnologiilor, rezultatelor sau textelor unei persoane, indiferent de calea prin care acestea au fost obținute, prezentându-le drept creație personală;

e) *conflict de interese* – situația de incompatibilitate în care se află o persoană care are un interes personal ce influențează imparțialitatea și obiectivitatea activităților sale în evaluarea, monitorizarea, realizarea și raportarea activităților de cercetare-dezvoltare; interesul personal include orice avantaj pentru persoana în cauză, soțul/soția, rude ori afini, până la gradul al patrulea inclusiv, sau pentru instituția din care face parte.

Capitolul II

Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării

Art. 5. – (1) În vederea coordonării și monitorizării aplicării normelor de conduită morală și profesională în activitățile de cercetare-dezvoltare, se înființează Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării, denumit în continuare

Consiliul Național de Etică, organism consultativ, fără personalitate juridică, pe lângă autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare.

(2) Componenta și regulamentul de organizare și funcționare ale Consiliului Național de Etică se stabilesc prin ordin al conducătorului autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

(3) Membrii Consiliului Național de Etică trebuie să fie persoane cu activitate recunoscută în domeniu: academicieni, profesori universitari, cercetători științifici gradul I, funcționari publici, reprezentanți ai autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare și ai altor ordonatori principali de credite care au în subordine și/sau în coordonare unități de cercetare-dezvoltare.

(4) Pentru activitatea desfășurată, membrii Consiliului Național de Etică sunt remunerați, de către autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare, la nivelul maxim al gradului profesional cel mai mare din activitatea de cercetare-dezvoltare, stabilit pentru unitățile bugetare, în funcție de orele efectiv lucrate.

Art. 6. – În sensul prezentei legi, autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare este Ministerul Educației și Cercetării.

Art. 7. – Consiliul Național de Etică are următoarele atribuții:

a) stabilește principiile etice specifice domeniului de cercetare-dezvoltare;

b) elaborează codurile de etică pe domenii de activitate;

c) stabilește procedurile specifice de urmat în cazul apariției unei conduite necorespunzătoare;

d) urmărește aplicarea și respectarea de către unitățile și instituțiile de cercetare-dezvoltare, precum și de către personalul de cercetare-dezvoltare a dispozițiilor legale referitoare la normele de conduită morală și profesională;

e) formulează opinii și recomandări în legătură cu problemele de natură etică ridicate de evoluția științei și a cunoașterii;

f) analizează cazurile sesizate referitoare la încălcarea regulilor de bună conduită și face recomandări de soluționare și/sau de aplicare a sancțiunilor;

g) îndeplinește și alte atribuții stabilite de autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare.

Art. 8. – (1) Consiliul Național de Etică își desfășoară activitatea în plen și în comisii de etică pe domenii de știință și tehnologie, cu statut permanent sau temporar.

(2) Consiliul Național de Etică poate avea comisii de etică, cu statut permanent, pentru:

- a) științe socio-umaniste;
- b) științe legate de lumea viului;
- c) științe exacte și tehnice.

(3) Consiliul Național de Etică are un aparat propriu de lucru și, atunci când este cazul, poate apela la experți.

Capitolul III Comisiile de etică

Art. 9. – (1) Unitățile și instituțiile care fac parte din sistemul național de cercetare-dezvoltare, unitățile și/sau instituțiile care conduc programe de cercetare-dezvoltare, precum și unitățile care asigură valorificarea rezultatelor sunt responsabile pentru respectarea normelor și a valorilor etice în cercetare-dezvoltare.

(2) În cadrul unităților și al instituțiilor prevăzute la alin.(1) se înființează comisii de etică, pe lângă consiliile științifice sau, după caz, pe lângă consiliile de administrație.

(3) Componenta comisiilor de etică este propusă de consiliile științifice sau, după caz, de consiliile de administrație și se aprobă prin ordin al conducătorului instituției sau al unității prevăzute la alin. (1).

Art. 10. – Atribuțiile comisiilor de etică sunt următoarele:

a) urmăresc în cadrul unităților sau al instituțiilor respectarea codurilor de etică specifice domeniului;

b) cercetează cazurile de abateri de la etica profesională și propun conducerii unității sau instituției măsurile necesare.

Art. 11. – (1) În cazul abaterilor de la buna conduită, sesizate în scris, pe bază de dovezi, de persoane sau instituții cunoscute, procedura urmată de comisiile de etică cuprinde următoarele etape:

a) informarea în scris a persoanei/persoanelor incriminate cu privire la începerea anchetei, motivele și dovezile existente;

b) formularea de recomandări către conducătorul instituției sau al unității.

(2) Termenul de răspuns la sesizare este de maximum 30 de zile de la începerea anchetei. Persoana găsită vinovată de către comisia de etică poate să se adreseze Consiliului Național de Etică, ce verifică contestația și stabilește în termen de 30 de zile verdictul, propunerile și recomandările către conducătorul instituției sau al unității.

(3) Pentru analizarea contestației, membrii Consiliului Național de Etică au acces la acele documente ale instituției sau ale unității care sunt legate de acuzațiile ce urmează a fi verificate.

Art. 12. – Evaluarea din punct de vedere etic a proiectelor de cercetare-dezvoltare și inovare se realizează de către comisiile de evaluare ale acestora și va cuprinde obligatoriu verificarea conformității proiectelor respective cu:

a) reglementările de etică general aplicabile, referitoare la:

1. protecția persoanei umane:

- utilizarea embrionilor umani, ca și a altor mostre biologice umane;

- utilizarea datelor personale pentru bănci biologice, inclusiv bănci de gene;

- utilizarea persoanelor pentru teste clinice (indivizi sau populație) din următoarele categorii: persoanele care nu-și pot da acordul, în special copii, femei gravide, voluntari sănătoși;

- protecția datelor personale;

2. protecția animalelor, inclusiv a animalelor transgenice și a primatelor non-umane;

3. protecția mediului;

b) reglementările de etică specifice, interne și internaționale, aplicabile pentru cercetarea respectivă și care trebuie specificate explicit prin proiect.

Art. 13. – La elaborarea normelor referitoare la etică, precum și în derularea efectivă a activităților de cercetare-dezvoltare și inovare, se vor respecta reglementările internaționale la care România este parte.

Art. 14. – (1) Pentru abaterile de la buna conduită în cercetare-dezvoltare constatate și dovedite, Consiliul Național de Etică propune aplicarea următoarelor sancțiuni:

- a) îndepărtarea persoanei/persoanelor din echipa de realizare a proiectului;
- b) schimbarea responsabilului de proiect;
- c) retragerea și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea regulilor de bună conduită;
- d) muștrare scrisă;
- e) retrogradarea din funcție;
- f) suspendarea din funcție;
- g) concedierea.

(2) De asemenea, pentru abaterile de la buna conduită în cercetare-dezvoltare se aplică sancțiunile disciplinare prevăzute în Codul de etică și deontologie profesională a personalului de cercetare-dezvoltare, precum și sancțiunile prevăzute în Legea nr.64/1991 privind brevetele de invenție, republicată, cu modificările ulterioare, în Legea nr.129/1992 privind protecția desenelor și modelelor industriale, republicată, și în Legea nr.8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările și completările ulterioare.

Capitolul IV

Dispoziții finale

Art. 15. – Codurile etice pe domenii ale cercetării se elaborează de Consiliul Național de Etică, în termen de 180 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare.

Art. 16. – Prezenta lege intră în vigoare la 60 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 17 mai 2004, cu respectarea prevederilor articolului 76 alineatul (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI

Gheorghe Buzatu

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 18 mai 2004, cu respectarea prevederilor articolului 76 alineatul (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

Constantin Niță